

Van: "[REDACTED]"
Verzonden: maandag 14 juli 2025 13:35
Aan: "[REDACTED]" <Floor.Vermeulen@wageningen.nl>
Cc: "[REDACTED]" <[REDACTED]@wageningen.nl>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@wageningen.nl>
Onderwerp: Na de uitspraak van de rechtbank inpassen van het fenomeen afhaal coffeeshop / (voorlopige) bestendiging van het coffeeshopbeleid
Bijlage(n): Uitleg B coffeeshop beleid na uitspraak Rb + update vergunningen.docx

Beste Floor,

Zoals je weet zou ik het coffeeshopbeleid tm de rechtbank zitting begeleiden. [REDACTED] (nu met vakantie) en [REDACTED] hebben het ivm mijn pensioen eind deze maand inmiddels overgenomen. Wel hebben we afgesproken ik nog zou helpen bij het in beeld brengen van wat nieuwe (balie)medewerkers tbv van de openbare inrichting exploitatie vergunningen (APV) en de gedoogverklaringen (coffeeshopbeleid). Daarover is een burgemeestersbesluit in de maak.

Tot slot leek het mij nog goed om het één en ander hieronder op een rij te zetten:

Feitelijkheden inzake ophanden zijnde verhuizing

1. Zoals je weet heeft de coffeeshop besloten om na de uitspraak van de rechtbank van 12 juni jongstleden daadwerkelijk te verhuizen. Als gemeente hebben we inmiddels over deze ophanden zijnde verhuizing met de omwonenden en intern met de gemeenteraad kunnen communiceren en is er door [REDACTED] een (direct) omwonenden bijeenkomst op maandag 26 augustus gepland;
2. Onlangs is (telefonisch) bekend geworden dat de verhuizing op **zaterdag 2 augustus** gaat plaatsvinden;
3. De coffeeshop exploitant heeft hierover ook persoonlijk met omwonenden gesproken en brieven bezorgd. Dit is dacht ik ook zoals jij dat Floor voor ogen had. Naar ik heb begrepen heeft zich een omwonende in overleg met anderen zich richting de coffeeshophouder als aanspreekpunt aangemeld.

Gevolgen uitspraak van de rechter voor het coffeeshopbeleid > vooralsnog handhaven uitgangspunten huidig coffeeshopbeleid

1. Uiteraard is bekend dat de rechter heeft uitgesproken dat de verhuizing door kan gaan. Omdat het recente fenomeen afhaalcoffeeshop in het huidige coffeeshopbeleid volgens de rechter onvoldoende beschreven staat, is het coffeeshop beleid daarom niet geldig, aldus de rechter. Op zich is voor het verlenen van een op de APV gebaseerde vergunning voor de vestiging (in dit geval verhuizing) van een coffeeshop ook geen coffeeshopbeleid nodig;
2. Gezien het bovenstaande leek dit een natuurlijk moment om het nieuwe coffeeshopbeleid ter hand te nemen! [REDACTED] en [REDACTED] gaan dat ook oppakken. Maar de belangrijkste uitgangspunten van het huidige coffeeshopbeleid zoals vestiging uitsluitend in het centrum, het maximum stelsel van twee met een (alle vele jaren) sterfhuisconstructie voor de derde (ten laste van coffeeshopexploitant van de Bengel) blijven dan wellicht toch te lang 'zweven'. **Vandaar mijn in de bijgevoegde notitie beschreven suggestie om de essentie van het huidige coffeeshop beleid vooralsnog te behouden** maar wel duidelijk maken dat vervolgens integraal een nieuw coffeeshopbeleid ter hand genomen wordt. Bij te zijner tijd mogelijke wijzigingen van de voornoemde essentiële uitgangspunten is het uiteraard goed om dan ook de raad op de hoogte te brengen (en of om wensen en bedenkingen te vragen);
3. Tot slot is het een bijkomend voordeel dat de zogeheten gedoogverklaring voor een coffeeshop eenvoudiger (logischer) aan een nog bestaand beleid opgehangen kan worden.

Vraag samengevat: Floor ga je akkoord met het vaststellen van het in het bijgevoegde document beleid?

Tot slot: Mocht het allemaal toch allemaal anders moeten, dan zal naar ik verwacht de bijgevoegde notitie, in ieder geval een basis (raamwerk) kunnen vormen voor het nieuwe coffeeshopbeleid.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Senior jurist, adviseur Juridische Zaken,
Team Bedrijfsvoering, cluster Juristen (tel [REDACTED]).

Besluit van de burgemeester van de gemeente Wageningen houdende regels omtrent verkoop van softdrugs "Voorlopige bestendiging van het coffeeshopbeleid gemeente Wageningen".

De burgemeester van Wageningen, gelet op de artikelen 174 13b Opiumwet en artikel 4:81 e.v. van de Algemene wet bestuursrecht en de Aanwijzing Opiumwet, besluit vast te stellen de voorlopige bestendiging van het Coffeeshopbeleid gemeente Wageningen.

1. Inleiding

Het coffeeshopbeleid beschrijft de voorwaarden waarbinnen de verkoop van softdrugs wordt gedoogd in Wageningen. Deze gedoogvoorwaarden sluiten aan op de landelijke gedoogcriteria van het Openbaar Ministerie. De kern van het beleid is dat het gedogen van coffeeshops zo min mogelijk overlast oplevert en dat de openbare orde en het woon- en leefklimaat in de omgeving van coffeeshops worden beschermd.

1.1 Aanleiding en op termijn nieuw coffeeshopbeleid

Vanwege de uitspraak van de rechtbank op 12 juni 2025 (oa ECLI:NL:RBGEL:2025:4436) werd duidelijk dat de burgemeester de exploitatievergunning en de gedoogbeschikking (gedoogverklaring) mocht verlenen aan de vergunningaanvrager/houder. Maar verder was het coffeeshopbeleid van Wageningen 2000 volgens de rechter niet van toepassing. Dit omdat het coffeeshopbeleid het fenomeen van een afhaalcoffeeshop onvoldoende of niet gedefinieerd heeft.

Daarmee is het via de onderhavige beleidsnotitie wenselijk om duidelijkheid te verschaffen over de (nog steeds) geldende aspecten van het coffeeshopbeleid Wageningen 2000 en de huidige afhaalcoffeeshops daarin een plek te geven. Maar het onderhavig vastgestelde beleid is dus slechts een (voorlopige) bestendiging van bestaande onderdelen van het al oude coffeeshopbeleid.

Om onder andere dit nieuwe fenomeen afhaalcoffeeshop en waarschijnlijk andere nieuwe inzichten beter tot zijn recht laten komen, is het na de voornoemde uitspraak van de rechter ook een natuurlijk moment om binnen korte termijn het coffeeshop beleid integraal te vernieuwen. Vandaar de titel van het onderhavige beleid: "Voorlopige bestendiging van het coffeeshopbeleid gemeente Wageningen".

1.2 Begrip afhaalcoffeeshop

Er zijn binnen Wageningen uitsluitend nog afhaalcoffeeshops. Het gaat dan over de Sjob '86 (Rouwenhofstraat) , de Sidewalk (Kapelstraat) en de Bengel (na verhuizing, de Gerdessstraat).

In deze afhaal coffeeshops worden uitsluitend de softdrugs (rookwaren) afgehaald en worden dus ook geen alcoholvrije dranken en eetwaren meer genuttigd. Een ruimte voor gebruikers is daarmee ook niet meer voorhanden. Dergelijke afhaal coffeeshops staan bij de Kamer van Koophandel en het pensioen fonds vaak ook geregistreerd als detailhandel (verkoop van genotsmiddelen). Bestemmingsplanmatig vallen ze dan (ook volgens de rechter) onder detailhandel.

In theorie zou nog een op zich ook geoorloofde variant van een afhaalcoffeeshop kunnen bestaan waar de softdrugs ook slechts afgehaald kunnen worden maar daarnaast wel (op ondergeschikte wijze) alcoholvrije drank en versnaperingen ter plekke genuttigd kunnen worden. Een ruimte voor gebruikers kan dan dus ook aanwezig kunnen zijn. Wel zal in een dergelijk geval het bestemmingsplan al snel een horecabestemming moeten inhouden.

1.2 Doelen exploitatie vergunning (APV) en gedoogverklaring (coffeeshopbeleid)

Het voornaamste doel van hiervoor geldende artikelen uit de APV en het coffeeshopbeleid is het beschermen van de openbare orde en veiligheid in en om een coffeeshop en het beschermen van het woon- en leefklimaat in de omgeving van een coffeeshop. Door de verkoop van cannabis (softdrugs) onder strikte voorwaarden te gedogen moet worden voorkomen dat kopers in aanraking komen met straathandelaren en gebruikers van harddrugs. Het scheiden van markten van hard- en softdrugs is derhalve ook een doel op zich.

Een ander doel van het beleid is het beschermen van kwetsbare groepen, met name jongeren. Door strikte handhaving van de minimumleeftijd in coffeeshops en het weren van coffeeshops in de nabijheid van scholen, wordt softdrugsgebruik onder jongeren zoveel mogelijk voorkomen.

2. Landelijke kaders en bevoegdheden

Het landelijke gedoogbeleid ten aanzien van coffeeshops is gebaseerd op de Opiumwet. In de Opiumwet is een onderscheid gemaakt tussen soft- en harddrugs. Harddrugs zijn als stoffen met een onaanvaardbaar risico op lijst I geplaatst. Op lijst II staan de cannabisproducten die als softdrugs worden aangemerkt. Het in bezit hebben en/of verkopen van de drugs die op deze lijsten staan, is verboden. Het verkopen van cannabis in coffeeshops is strafbaar, maar er wordt onder voorwaarden niet handhavend tegen opgetreden (gedogen).

2.1 AHOJGI+-criteria

Het gebruik van (soft)drugs is niet strafbaar gesteld. Op grond van de Opiumwet is het bereiden, vervaardigen, verwerken, verkopen, verstrekken, vervoeren, afleveren en aanwezig hebben van drugs wel strafbaar. In de Aanwijzing Opiumwet geeft het Openbaar Ministerie aan hoe met de strafrechtelijke vervolging van overtredingen van de Opiumwet wordt omgegaan.

De verkoop van cannabis wordt alleen gedoogd in inrichtingen die zich houden aan de gedoogcriteria uit de Aanwijzing Opiumwet, eventueel aangevuld met gemeentelijke criteria. Deze inrichtingen worden coffeeshops genoemd en zijn in hoofdzaak gericht op de verkoop van cannabisproducten (rookwaren). Eventuele verkoop van etenswaar en drinkwaren is ondergeschikt aan deze hoofdfunctie.

De landelijke kaders waaronder ook de hieronder genoemde AHOJGI+-criteria worden ook door de gemeente Wageningen sinds jaar en dag omarmt en maken dus onderdeel uit van het coffeeshopbeleid.

Coffeeshops moeten zich bij de exploitatie houden aan de AHOJGI+-criteria. De AHOJGI+-criteria luiden als volgt:

- A: Geen affichering; coffeeshops mogen geen reclame maken voor hun handelswaar, anders dan een (summiere) aanduiding op de betreffende lokaliteit;
- H: Geen verkoop van harddrugs; coffeeshops mogen geen harddrugs verkopen en/of voorhanden hebben;
- O: Geen overlast; coffeeshops mogen geen overlast veroorzaken (onder overlast kan worden verstaan geluidsoverlast, parkeeroverlast, vervuiling en/of voor of nabij de coffeeshop rondhangende klanten);
- J: Geen toegang en verkoop aan jeugdigen; coffeeshops mogen geen bezoekers onder de 18 jaar toelaten;
- G: Geen verkoop van grote hoeveelheden; coffeeshops mogen niet meer dan 5 gram cannabis per transactie verkopen en niet meer dan 500 gram cannabis in voorraad hebben;
- I: Geen toegang voor en verkoop aan anderen dan ingezetenen van Nederland; coffeeshops mogen geen toegang verlenen aan anderen dan ingezetenen van Nederland. Dit zogeheten ingezeten criterium geldt per januari 2013 als landelijke criterium. In Wageningen is er in 2013 besloten om vooralsnog geen prioriteit te geven aan de handhaving van het ingezetenencriterium. Wanneer blijkt dat overlast ontstaat door de verkoop aan niet-ingezetenen (coffeeshoptoerisme), kan op dat moment worden overgegaan tot handhaving.

Verdere gedoogvoorwaarden:

- +: Geen alcohol; coffeeshops zijn altijd alcoholvrije openbare inrichtingen. In een coffeeshop mag geen alcohol worden verkocht.

- Softdrugs niet zijnde cannabisproducten zijn niet toegestaan in coffeeshops (bijvoorbeeld qat of hallucinogene paddo's).
 - Loketverkoop aan straat is niet toegestaan.
 - De inrichting moet een open en transparant karakter hebben en vanaf de straat te overzien zijn.
 - Dit betekent dat door de ramen van de inrichting naar binnen gekeken moet kunnen worden.
- Daarnaast mogen er in de inrichting geen voorzieningen aanwezig zijn die het mogelijk maken een gedeelte van de inrichting af te zonderen.
- In de inrichting moet voorlichtingsmateriaal aanwezig zijn over de effecten en risico's van cannabisgebruik en over verslavingszorg.

2.2 Lokaal beleid

Volgens de richtlijnen van het Openbaar Ministerie maakt de lokale driehoek (bestaande uit de burgemeester, de politiechef en de hoofdofficier van justitie) afspraken over het lokale coffeeshopbeleid. Zij houden zich daarbij aan de landelijke richtlijnen en criteria, zoals de AHOJGI+-criteria.

Lokaal wordt bepaald óf er coffeeshops worden toegestaan, hoeveel en onder welke eventueel aanvullende gedoogvoorwaarden. De in de driehoek vertegenwoordigde partijen dragen elk vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en bevoegdheid bij aan een samenhangend en effectief beleid. In dit beleid worden de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke bevoegdheden op elkaar afgestemd.

2.3 Bevoegdheden burgemeester

De burgemeester is het bevoegde gezag wat het lokale coffeeshopbeleid betreft. In algemene zin geldt dat de burgemeester verantwoordelijk is voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Op basis van artikel 174 Gemeentewet is de burgemeester belast met het toezicht op openbare inrichtingen en de uitvoering van verordeningen die betrekking hebben op dat toezicht. Coffeeshops zijn "voor het publiek openstaande gebouwen" als bedoeld in artikel 174 Gemeentewet.

De burgemeester is op grond van artikel 13b Opiumwet bevoegd om bestuursdwang toe te passen als blijkt dat in een voor publiek toegankelijk lokaal drugs worden verhandeld. Op grond van dit artikel heeft de burgemeester de bevoegdheid om handhavend op te treden tegen openbare inrichtingen waar drugs worden verhandeld of aanwezig zijn, zonder dat sprake hoeft te zijn van overlast. Dit betekent niet dat de burgemeester in elk willekeurig geval tot sluiting op grond van artikel 13b Opiumwet overgaat. Per geval moet worden bekeken en gemotiveerd waarom deze bevoegdheid wordt gebruikt.

Artikel 4:81 Algemene wet bestuursrecht, dat bepaalt dat beleidsregels kunnen worden vastgesteld door het bevoegde bestuursorgaan, maakt dat de burgemeester bevoegd is om het coffeeshopbeleid vast te stellen.

3. Vergunning en gedoogverklaring

In Wageningen zijn er momenteel uitsluitend afhaalcoffeeshops. Een afhaalcoffeeshop wordt gezien als een alcoholvrije openbare inrichting waar uitsluitend softdrugs (rookwaar) worden verkocht en niet ter plaatse worden genuttigd. Ook alcoholvrije drank en eetwaren worden in een zuivere vorm van een afhaalcoffeeshop niet genuttigd. Tevens ontbreekt er een ruimte waar klanten kunnen verblijven. Op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (hierna: APV) geldt voor deze in de APV genoemde openbare inrichting waar rookwaren worden verstrekt een vergunningplicht. De voornoemde APV vergunning wordt in Wageningen samen met een gedoogverklaring (soms ook gedoogbeschikking genoemd) verleend.

In de gedoogverklaring staat beschreven wat de gedoogcriteria voor de verkoop van softdrugs zijn. Op deze manier is duidelijk welke activiteiten vergund zijn en welke activiteiten worden gedoogd.

3.1 Vestigingsvoorwaarden

In Wageningen is tot op heden ervoor gekozen om maximaal twee softdrugs (cannabis) verkopende openbare inrichtingen (afhaal)coffeeshops in het centrumgebied toe te staan. Met dien verstande dat een derde coffeeshop, te weten de coffeeshop de Bengel in principe tijdelijk maar wel al jaren gedoogd wordt omdat er een sterfhuisconstructie geldt voor de coffeeshopexploitant/vergunningaanvrager om deze coffeeshop te exploiteren. De (tijdelijke) vestiging van de derde coffeeshop in het centrum is op voldoende afstand van andere openbare inrichtingen en de bestaande coffeeshops in de Rouwenhofstraat en de Kapelstraat. De mee verhuisde sterfhuisconstructie van de Bengel gold eerst vanwege de aanwezigheid in de woonwijk en na de verhuizing naar het centrumgebied (Gerdestraat) vanwege het zijn van de derde coffeeshop in het centrum. Dit betekent dat een gewenste overname van deze coffeeshop niet mogelijk is omdat dit gezien wordt als een nieuwe coffeeshop waarvan vestiging in strijd is met het maximumstelsel van het coffeeshopbeleid. De vergunning en gedoogverklaring is ook strikt persoonlijk.

Voor een nieuw te vestigen (afhaal)coffeeshop gelden de volgende vestigingsvoorwaarden:

- een coffeeshop is alleen toegestaan indien dat het bestemmingsplan toelaat.
- een coffeeshop is alleen in het centrum gebied toegestaan.
- geen coffeeshop is toegestaan binnen een straal van 350 meter hemelsbreed van scholen. Met ingang van 1 januari 2013 heeft de burgemeester de minimale in acht te nemen afstand conform het tussen coffeeshops en scholen van 250 meter naar 350 meter gewijzigd. Om de afstand tussen een coffeeshop en een school te meten, geldt de reëel af te leggen afstand te voet over de openbare weg tussen de voordeur van de coffeeshop tot de hoofdingang van de school. Onder scholen wordt hier verstaan scholen van voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.
- openings- en sluitingstijden in het centrumgebied. De maximaal aan te vragen openingstijden voor een coffeeshop in het centrum zijn maandag t/m donderdag van 06.00 uur tot 00.00 uur en vrijdag t/m zondag van 06.00 uur tot 01.00 uur. In de praktijk worden overigens meestal openingstijden van 10.00 tot 22.00 uur aangevraagd. Tijdens de jaarwisseling dienen de coffeeshops om 01.00 uur gesloten te worden. Een coffeeshop heeft geen recht op een incidentele festiviteit of een ontheffing van de sluitingstijd.

3.2 Toets aanvraag

Een aanvraag voor een openbare inrichting vergunning met een gedoogverklaring wordt ten behoeve van de bescherming van de openbare orde en veiligheid en de invloed op het woon- en leefklimaat getoetst

aan:

- de eisen aan het levensgedrag van de exploitant/leidinggevenden op basis van o.a. de Wet Bibob en de APV. Bij wijziging van de rechtsvorm wordt eveneens op basis van de Bibob getoetst;
- het bestemmingsplan;
- het coffeeshopbeleid;
- de brand- en bouwkundige veiligheid van de inrichting;
- de regels uit de Algemene Plaatselijke Verordening;
- openbare orde en veiligheid en het voorkomen van overlast;
- de eisen die worden gesteld aan de exploitant en leidinggevenden met betrekking tot het geven van goede voorlichting aan bezoekers, zoals het geven van productinformatie en het wijzen op de effecten en risico's van cannabisgebruik.

4. Handhaving coffeeshopbeleid

Bij de handhaving van het lokale coffeeshopbeleid is samenwerking en afstemming van activiteiten tussen gemeente, OM en politie een voorwaarde. De officier van justitie is belast met de strafrechtelijke handhaving en kan vervolgen, de burgemeester is verantwoordelijk voor het toepassen van bestuurlijke maatregelen en kan overgaan tot sluiting en de politie (en voor deel BOA's) draagt zorg ten behoeve van deze beide partijen voor zowel uitvoering van straf en bestuurlijke maatregelen, als de controle, opsporing en arrestatie.

4.1 Handhavingsplan

Het onderstaand overzicht is in januari 2019 op initiatief van de burgemeester tot stand gekomen opdat er naast de meer uitgebreide informatie uit het coffeeshopbeleid 2000 er ook een meer handzaam overzicht inzake handhaving aangeboden kan worden.

Bij overtredingen van de voorwaarden/voorschriften geldt het volgende stappenplan:

Proportionaliteitsbeginsel

Aangezien de opgelegde maatregel altijd in verhouding moet zijn met de overtreding (proportionaliteitsbeginsel) moet het vastgesteld handhavingsarrangement als een richtlijn gezien worden. Het vooraf in vergaande detaillering beschrijven van handhaving zou dan ook slechts een beperkte betekenis hebben. Bij het opstellen van het beleid is rekening gehouden met een jaarlijkse handhavingscyclus en daarmee ook een geldigheidsduur van overtredingen van een jaar. Dit betekent dat wanneer binnen een jaar nadat de eerste overtreding is geconstateerd weer een overtreding plaatsvindt, wordt overgegaan naar de volgende stap.

Bij overtredingen van de voorwaarden/voorschriften geldt het volgende stappenplan:

- 1e keer: politie maakt proces-verbaal op en stelt betrokkene in kennis van consequenties van volgende overtredingen;
- 2e keer: wederom proces-verbaal, vervolgens schriftelijke waarschuwing bevoegd gezag;
- 3e keer: wederom overtreding, dan volgt sluiting van 2 weken;
- 4e keer: een tijdelijke sluiting van 3 maanden of er volgt afhankelijk van het aantal verdere overtredingen sluiting voor een langere of onbepaalde tijd.

Als aanwezigheid van harddrugs wordt geconstateerd, geldt voor alle openbare (ook horeca) inrichtingen dus inclusief de vergunninghouders ingevolge de Drank- en Horecawet:

- 1e keer: proces-verbaal en sluiting voor 3 maanden;
- 2e keer: wederom overtreding, dan proces-verbaal en sluiting voor onbepaalde tijd.

Het doel van een tijdelijke sluiting is dat het ongewenste bezoekerspatroon moet worden doorbroken.

4.2 Toezicht

Het toezicht op de coffeeshops is belegd bij de toezichthouders van de gemeente en de politie. Het uitgangspunt is dat coffeeshops meerdere malen per jaar worden gecontroleerd. Er wordt bij deze controles gekeken naar de naleving van de AHOJGI+-criteria en naar de aanvullende eisen zoals vooral genoemd bij paragraaf 2.1. Alle bevindingen, klachten en meldingen met betrekking tot coffeeshops en de handel in drugs worden door de politie geregistreerd, zodat tegen coffeeshops indien noodzakelijk op basis van een dossier kan worden opgetreden.

5 Inwerkingtreding, intrekking en citeertitel

Dit beleid treedt in werking op de dag na publicatie en kan worden aangehaald als "Voorlopige bestendiging van het coffeeshopbeleid gemeente Wageningen". Het coffeeshopbeleid Wageningen 2000 wordt ingetrokken.

Wageningen , .. juli 2025

De burgemeester van Wageningen,

F. Vermeulen